

Στο νέο μυθιστόρημα της Μαρίας Λαμπαδαρίδου-Πόθου

Ενας σύγχρονος Ορφέας κατεβαίνει στον Άδη

Του ΒΑΣΙΛΗ ΡΟΥΒΑΛΗ

Ο μύθος του Ορφέα εξακολουθεί να ερεθίζει τη φαντασία στην αναζήτηση του αρχέγονου μυστηρίου της ζωής, πριν και μετά το θάνατο. Η γοητεία του ορφικού ταξιδιού στο σκοτεινό Άδη με σκοπό τη συνάντηση με το αντικείμενο του πόθου του είναι αξέπραστη, «είναι αναζήτηση των σημαδιών της ψυχής πριν γεννηθεί ο άνθρωπος», σύμφωνα με τη Μαρία Λαμπαδαρίδου-Πόθου. Στο καινούργιο της μυθιστόρημα «Ο άγγελος της στάχτης» (εκδόσεις «Κέδρος») επιχειρεί μια ποιητική - υπαινικτική προσέγγιση στο θέμα του Άδη και στους μύθους για τη διαδρομή της ψυχής προς αυτόν. Ο ήρωάς της εξαγνίζεται απ' το ταξίδι στον κάτω κόσμο, γίνεται μύστις και αφηγητής της μεταφυσικής εμπειρίας και της αρχέτυπης μνήμης. Με δύο δασκάλους στη γνωριμία των μυστικών της ύλης, ο ήρωας περιπλανιέται ανάμεσα στο χρόνο και στην αιωνιότητα για να οδηγηθεί στην αυτογνωσία.

«Μόνο ο έρωτας ανοίγει όλα τα μάνταλα του μυστηρίου», λέει η Μαρία Λαμπαδαρίδου-Πόθου

Αστυνομικά της πόλης

Το νέο βιβλίο του Φώντα Λάδη

«Μπίρα με γρεναδίνη» μας προτρέπει να γευτούμε ο Φώντας Λάδης με το νέο του βιβλίο που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Αγκυρα». Ενα σπονδυλωτό αφήγημα με 16 αστυνομικά διηγήματα και φόντο γνωστές και άγνωστες τοποθεσίες της πρωτεύουσας και άλλων πόλεων της Ελλάδας και του εξωτερικού. Ηρώες του, άνθρωποι που ζουν δίπλα μας και μπορεί να μην τους προσέξουμε ποτέ. Ενας ασφαλιστής από την επαρχία περαστικός από την Αθήνα. Βλέπει από το

«Ο άγγελος της στάχτης» είναι το δωδέκατο μυθιστόρημα της πολυγραφώτατης συγγραφούς –που ήδη εξάντλησε την πρώτη του έκδοση στον ένα μήνα κυκλοφορίας του–, η οποία χρειάστηκε τέσσερα χρόνια έρευνας και μελέτης των ορφικών ύμνων, των ομηρικών κειμένων, της πλούσιας λαϊκής παράδοσης και των σύγχρονων μελετών σχετικά με τη μεταθανάτια διάσταση, για τον τρόπο που στους αιώνες οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται την απουσία της ζωής. «Θέλω να περιγράψω τη ζωή απ' τις διαστάσεις της που δεν φαίνονται», λέει η ίδια, «με την αγωνία και την υποψία της αλήθειας». Πιστεύει ότι ο σύγχρονος αναγνώστης έχει υπαρξιακές αναζητήσεις και λογοτεχνικές απαιτήσεις. Συμφωνεί με την αυξητική τάση τίτλων στη νεοελληνική λογοτεχνία, ευχόμενη «οι δρόμοι που ανοίγονται να βασίζονται στην ποιότητα». Σ' αυτό το πνεύμα θεωρεί ότι το φεστιβάλ Φρανκφούρτης, όπου φέτος η Ελλάδα είναι η τιμώμενη χώρα, «είναι μια καλή ευκαιρία για τη γλώσσα μας και μακάρι να έχει επιτυχία. Οι μεταφράσεις βοηθούν συνολικά τη λογοτεχνία μας και όχι τους συγγραφείς», δηλώνοντας όμως και την πικρία της για τη μη πρόσκλησή της να συμμετάσχει στη φετινή εκδήλωση...

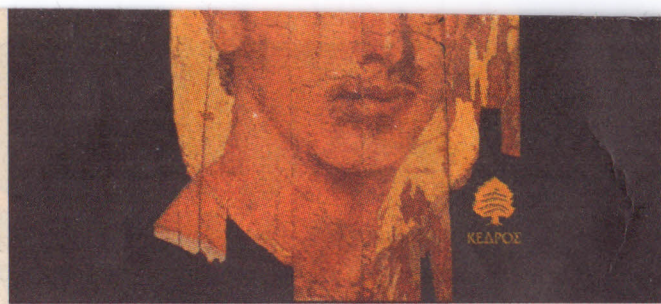
Μαγικό παραμύθι

– Το νέο μυθιστόρημά σας είναι μια δημιουργική ανάκληση του μύθου του Ορφέα;

«Ναι, ο ήρωάς μου είναι ένας σύγχρονος Ορφέας που επιχειρεί μια νέα κάθοδο στον Αδη, αλλά με τελειώς διαφορετικά δεδομένα. Το βιβλίο μου ανήκει στην κατηγορία του μαγικού παραμυθιού και διαπραγματεύεται τους σχετικούς μύθους για το ταξίδι της ψυχής στον Αδη. Αυτό το θέμα με απασχολούσε πολλά χρόνια και ήθελα μυθιστορηματικά να μιλήσω γι' αυτή την προϋπαρξιακή διαδρομή της ψυχής. Προσπάθησα να βρω την αρχετυπική μνήμη και αυτογνωσία της, και δεν ξέρω αν τα κατάφερα»...

– «Ο άγγελος της στάχτης» κινείται σε δύο ισόρροπους άξονες: απ' τη μια ο τόπος των νεκρών και απ' την άλλη τα ζώντα πρόσωπα, τα παρόντα. Μεταξύ αυτών των δύο αξόνων υπάρχει η ενδιαμέση κατάσταση της μοναξιάς και της γνώσης;

«Αυτό ακριβώς διαπραγματεύεται το μυθιστόρημα. Ανάμεσα σ' αυτούς τους δύο κόσμους υπάρχει ο πόνος της γνώσης, τα σπαράγματα της. Υπάρχει κι

ένας ρεαλισμός που εξισορροπεί το μεταφυσικό στοιχείο με την πραγματικότητα».

– Αρκεί η προσφορά και η θυσία του ήρωα για να γίνει άγγελος;

«Μόνο με τη διαίσθηση και την ποιητική διείσδυση μπορούν να αγγιχθούν αυτά τα θέματα. Ο Ορφέας μιλάει για τη θέωση. Ο ήρωάς μου έγινε άγγελος αφού κατέκτησε την αυτογνωσία κι εξαγνίστηκε. Άγγελος σημαίνει εσωτερική καθαρότητα και μύηση».

– Πιστεύετε στη μεγαλοσύνη του έρωτα μέσα απ' το μύθο; Πώς ερμηνεύετε το παράδοξο και ανερμήνευτο βλέμμα του Ορφέα στην αγαπημένη του;

«Μόνο ο έρωτας ανοίγει όλα τα μάνταλα των μυστηρίων. Ο ήρωάς μου είναι εύθραυστος αλλά και με τεράστια δύναμη χάρη στη γνώση που κατέχει. Βιώνει τη μνήμη της αγάπης του. Αυτός είναι ο λόγος που κατεβαίνει και αναμετράται με τον Αδη. Στο βιβλίο μου χρησιμοποιώ διαφορετικά το βλέμμα: ο Αδης δεν αντέχει το βλέμμα του θνητού. Εξάλλου, δεν επιδιώκω να δώσω ερμηνεία σ' όλα αυτά. Θέτω κάποιους υπαινιγμούς και το μόνο που κάνω είναι να δίνω μια ποιητική γεωγραφία του κάτω κόσμου μετατοπισμένη στο τοπίο των ζωντανών. Ίσως να βρίσκεται πολύ κοντά μας ή να βρίσκεται σε μια απόσταση των χαμένων διαστάσεών μας».

Χωρίς ερμηνείες

– Απ' τον Οβίδιο έως την Αναγέννηση, τα μοιρολόγια, τους συμβολιστές και τους σύγχρονους ορφιστές, πόσο έχουν ανιχνευτεί τα άδυτα της ψυχής;

«Εγώ τουλάχιστον, μόνο υπαινιγμούς δίνω στο

βιβλίο μου, όχι ερμηνείες. Αναρωτιέμαι τι είναι ο νεκρός και πού βρίσκεται ο τόπος των νεκρών. Ο νεκρός έρχεται μόνο στα όνειρά μας, όπως γράφει ο Ηράκλειτος: “ζών δε άπτεται τεθνεώτος εύδων”. Σ' αυτή τη ρήση στηρίχθηκα για να φιάξω τον πυρήνα αυτής της ιστορίας. Η ψυχή εκφράζεται με σύμβολα, όπως ακριβώς και η φύση. Τα όνειρα είναι μια σειρά από σύμβολα της ψυχής, όπως και οι διαισθήσεις μερικών ανθρώπων».

– Βασίζεστε σε πραγματολογικά στοιχεία αντλημένα απ' την ομηρική νέκυια και τη νεότερη λαϊκή παράδοση. Πώς τα γονιμοποιήσατε στο δικό σας πλαίσιο;

«Βρήκα πολλά ενδιαφέροντα πράγματα διαβάζοντας τη σχετική βιβλιογραφία. Απ' την Παλατινή Ανθολογία, για παράδειγμα, πήρα πολλά ενδιαφέροντα στοιχεία, όπως για τη λήθη και τη μνημοσύνη. Δεν αντέγραψα όμως αυτό το υλικό, πήρα το ερέθισμα για να πλάσω τη δική μου παραμυθική εκδοχή της περιπλάνησης του ήρωα που ψάχνει να βρει τα σημάδια της προϋπαρξιακής διαδρομής του».

– Όλα αυτά δεν είναι μια αντανάκλαση της πραγματικότητας και για τον αναγνώστη;

«Η ζωή δεν είναι αυτό που φαίνεται, αλλά είναι αυτό που δεν φαίνεται. Το αόρατο που περιρρέει σ' αυτό που φαίνεται. Ο αναγνώστης ψάχνει απαντήσεις στα ανερμήνευτα της μεταφυσικής, την αλήθεια. Και οι επιστήμες έχουν κάτι το μαγικό, με την έννοια του ασύλληπτου για τον ανθρώπινο νου. Ετσι κι ο “ηλιόλουστος Αδης” του Ομήρου, που είναι φράση-κλειδί, έχει κάτι απ' τη φρενιύδα της σύγχρονης επιστήμης».

παράθυρο του ξενοδοχείου του ένα άγριο έγκλημα. Ένας Ιμβριος περιπτεράς που αναγκάζεται να σώσει ένα κλεφτρόνη. Η Σουάν Γιού, μια όμορφη στριπτιζέζ από την Ταϊλάνδη. Ο Ανταμ Κοσέφσκι, που έρχεται να βρει τη γυναίκα του στα πολωνέζικα στέκια της Αχαρνών... Χίλιοι αδιέξοδοι «μικρόκοσμοι» εμφανίζονται συνεχώς και σβήνουν μέσα στα δυσδιάκριτα σύνορα, της απλής, καθημερινής ζωής και του εγκλήματος. Ανομολόγητες επιθυμίες και παθιασμένο σεξ, παράνομα στοιχήματα και ύποπτες συναλλαγές στο Διαδίκτυο, εμπόριο όπλων, ναρκωτικά και ανελέητος ανταγωνισμός ανάμεσα στους νονούς της νύχτας.

Ο δημοσιογράφος Φώντας Λάδης έχει ασχοληθεί τα τελευταία χρόνια με την ποίηση, την πεζογραφία, το ταξιδιωτικό, πολιτικό και ιστορικό δοκίμιο, καθώς και το παιδικό βιβλίο. Δεν είναι η πρώτη φορά που καταπιάνεται με το χώρο της αστυνομικής λογοτεχνίας. Το 1987 κυκλοφόρησε το «Ανθρωποι και κούκλες» και το 1996 το «Μυστικό του Μπρατ». Απλώς τώρα επανέρχεται για να μας δώσει, με ένα δικό του «κινηματογραφικό» τρόπο, τη συνεισφορά του στην πεζογραφία της σύγχρονης πόλης...